

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

AUTORSKÁ KNIHA NA TÉMA INTERMEZZO

Svitlana Korniienko

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Ilustrace a grafika
Specializace Grafický design a digitální média

Bakalářská práce

AUTORSKÁ KNIHA NA TÉMA INTERMEZZO

Svitlana Korniienko

Vedoucí práce:
MgA. Eva Hudečková
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2023

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně
a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2023

podpis autora _____

OBSAH

01	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE _____	1
02	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY _____	2
03	CÍL PRÁCE _____	4
04	PROCES PŘÍPRAVY _____	5
05	PROCES TVORBY _____	6
06	POPIS DÍLA _____	8
07	PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR _____	10
08	TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA _____	11
09	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ _____	12
10	RESUMÉ _____	13
11	SEZNAM PŘÍLOH _____	14

MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Mé předchozí zkušenosti v kontextu specializace se rozprostírají přes různé obory. Během své pětileté kreativní praxe jsem se zaměřila na práci s tiskovými, brandingem, experimentálním videem a zvukem, animací, 3D modelováním, ilustrací, obalovým designem a sazbu časopisů a knih. Na fakultě jsem se převážně věnovala tvorbě tištěných a pohyblivých plakátů, což mi poskytlo široký prostor pro kreativní hledání a experimentování.

Pracovala jsem také na komerčních zakázkách v rámci univerzity. Zajímám se také o informační design a UI/UX design, což je oblast, které se nyní věnuji ve své práci v IT firmě. Během studia jsem navštěvovala mnoho různých kurzů, workshopů a přednášek o designu. Vždy mě zajímal technologický vývoj v oblasti designu a zkoušení alternativních technik a přístupů.

Můj vizuální jazyk je významně ovlivněn současným uměním, novými technologiemi a synergickým spojením tradičních a digitálních designových technik. Věřím, že dlouholetá praxe v kreslení a malování měla rovněž zásadní vliv na mé vnímání designu.

V oblasti designu je pro mě nejdůležitější koncept neboli myšlenka, která se skrývá za vizuálním vyprávěním. Mé zájmy zahrnují analýzu a zkoumání důvodů, proč designér volí konkrétní přístup, a kladení si mnoha otázek během procesu navrhování.

Něco, co mou bakalářskou práci rozhodně odlišuje od mé předchozí praxe, je odvážnější práce s barvou, které jsem se dlouho vyhýbala a která mi připadala obtížná.

TÉMA A DŮVODY VOLBY

Pro svou bakalářskou práci jsem se rozhodla vytvořit autorskou knihu, protože se domnívám, že je to nejkompexnější formát v grafickém designu a může shrnout všechny mé dosavadní zkušenosti s designem.

Tvorba autorské knihy zahrnuje mnoho procesů a fází: jasnou přípravu, tvorbu a hledání obsahu, promyšlení materiálu a vazby, testování maket. Důležitou součástí tohoto procesu je také koncepce a snaha vyvolat ve čtenáři určitý dojem a předvídat jeho vnímání a prožitek s tímto trojrozměrným objektem v ruce.

Mé zájmy se soustředí na zkoumání shody mezi mým zamýšleným výrazem a vnímáním knihy ze strany čtenáře, včetně emocionálního prožitku. Pro tvorbu své knihy jsem zvolila impresionistickou povídku „Intermezzo“ od ukrajinského klasika a novátora Mychajla Kocjubynského, která je datována do roku 1908 a byla napsána v Černihově. Termín „Intermezzo“ pochází z italštiny a označuje malý hudební útvar, který se hraje mezi jednotlivými dějstvími tragédie nebo opery.

Povídka se skládá z 11 částí, které spojuje obraz autora a vypráví o jeho duchovním zotavení při setkání s přírodou. Dílo se zabývá problematikou duševní rovnováhy, plnohodnotného života, specifiky tvůrčího procesu.

Vybrala jsem si toto konkrétní dílo, protože mě zaujaly vizuální obrazy, neobvyklý způsob vyprávění, poezie a symbolika. Chtěla jsem knihu ilustrovat a představit svou reflexi této povídky v současném kontextu.

Zaujala mě skutečnost, že údajně monologický charakter povídky ve skutečnosti není vnitřním monologem, ale řadou vizuálních obrazů psaných slovy, které zprostředkovávají hrdinovy dojmy z prostředí a zároveň jeho vnitřní pocity. Dílo se někdy skládá z mozaikových prvků, fragmentů; jako by bylo utkáno z jasných, jedinečných barev, zvuků, myšlenek a nálad. Práce je rovněž rozdělena do tří částí: deprese, zotavení a hněv. Líbila se mi myšlenka, že bych mohla tyto pocity vizualizovat.

Symbolické obrazy a složité metafory dodávají dílu žánrově rysy poezie v próze. Poezie „Intermezza“ je velmi zvláštní: Mychajlo Kocjubynskij v rámci svého uměleckého působení nejen virtuózně ovládá impresionismus, ale také se obrací k prostředkům a technikám avantgardních směrů, které obsahují halucinogenní a snové obrazy, jako je expresionismus, surrealismus a symbolismus.

Dalším důvodem, proč jsem si toto dílo vybrala, je jeho historie a význam. Román „Intermezzo“ byl napsán po událostech ruské revoluce v letech 1905–1907, v době největšího rozmachu reakce. Revoluce skončila porážkou a brutálním státním terorem.

Kocjubynskij ukazuje člověka, který se ocitl ve víru dějinných událostí, v situaci morální a občanské volby. Duševní zhroucení, k němuž dochází u hlavního hrdiny pod vlivem těchto událostí, mění jeho hodnotovou orientaci, ničí jeho vnitřní rovnováhu, vede k rozpolcení osobnosti a stává se základem psychologického dramatu.

Hlavní myšlenky díla jsou mi blízké:

- 1.** Potřebujeme hluboké duchovní spojení s přírodou, jednotu s ní, abychom překonali únavu, sklíčenost, získali sílu k novému boji.
- 2.** Myšlenka služby umělce lidem. Navzdory vlastním problémům, depresím a zoufalství je umělec povinen pamatovat na utrpení a neštěstí vlastního lidu, sloužit mu svým životem a tvorbou (proto hrdina v závěru díla opouští kononivská pole a vrací se do města, aby pokračoval ve své duchovní a tvůrčí činnosti zaměřené na službu ukrajinskému lidu).

Jedním z hlavních argumentů, proč jsem si tuto povídku vybrala, je také úcta, s jakou autor popisuje ukrajinskou vesnici, krajinu a pouto, které k této zemi cítí. Zkoumání spojení a náklonnosti k rodné zemi bylo také základem mé knihy.

CÍL PRÁCE

Stanové cíle mé práce byly:

- představit českému čtenáři ukrajinského autora,
- upozornit na ukrajinskou modernistickou literaturu pomocí moderního designu a ilustrací a zasadit ji do současného kontextu.

Pro vizualizaci knihy jsem si stanovila následující cíle:

- 1.** Vytvořit poetický snímek vnitřního stavu autora.
- 2.** Zprostředkovat hru nálad lyrického hrdiny, zachovat epické, lyrické a dramatické rysy díla.
- 3.** Vyjádřit změny pocitů prostřednictvím struktury knihy a dramatického členění příběhu na části.
- 4.** Zdůraznit impresionistický charakter díla a zachovat „poezii v próze“.

PROCES PŘÍPRAVY

Příprava knihy začala hledáním českého překladu díla Mykhaila Kocjubynského. Po dlouhém pátrání jsem ve slovenském internetovém antikvariátu našla sbírku „Klasikové. Mychajlo Mychajlovyč Kocjubynskyj: Povídky“ z roku 1951.

Během příprav práce na knize jsem si přečetla spoustu materiálů o historii autorské knihy, prohlížela jsem si různé typy uměleckých knih a hledala jsem pro své dílo výtvarnou zkratku. Velkým zdrojem informací a inspirací pro mě byla kniha „Na konci byla kniha“ od Anny Pleštilové a Lucie Rohanové. Součástí přípravy byla také četba mnoha informací o impresionismu jako hnutí a impresionismu v ukrajinské literatuře. Výborným zdrojem informací pro mě byla bakalářská práce „Mychajlo Kocjubynskyj a ukrajinský impresionismus“ Moniky Kryslové (Masarykova univerzita, Filosofická fakulta, Ústav slavistiky, Ukrajinský jazyk a literatura) z roku 2007.

Zde je jeden z mnoha citátů z tohoto díla, který mi pomohl vytvořit koncept knihy: „Impresionismus sjednocuje vnitřní a vnější, vtiskuje jednotu zobrazenému předmětu i prožívajícímu subjektu. Tato integrace je ovšem jednak obtížně dosažitelná, jednak se váže na nedlouhý časový úsek, na krátký okamžik, je taky snadno pomíjivá i prchavost sjednocení s přírodním děním. Ta prohlubuje v člověku pocit nezakotvenosti a osamocení, který měl být překonán.“¹

¹ „Mychajlo Kocjubynskyj a ukrajinský impresionismus“ Monika Kryslová (Masarykova univerzita, Filosofická fakulta, Ústav slavistiky, Ukrajinský jazyk a literatura) z roku 2007.

PROCES TVORBY

Proces tvorby ilustrované umělecké knihy se skládal z několika fází, včetně vývoje konceptu, výzkumu, rozvržení, ilustrace a výroby. Zde je uvedeno, jak jednotlivé fáze vypadaly v mém případě:

1. Rešerše

První fází bylo shromáždění informací o tématu, včetně historického pozadí, kulturního významu a uměleckého stylu. Během výzkumu jsem vytvářela myšlenkové mapy, zapisovala vizuální obrazy z knihy, psala poznámky a kreslila náčrty. Výsledky výzkumu tvořily základ pro ilustrace a návrh layoutu.

2. Vývoj koncepce

Další fáze zahrnovala vývoj koncepce knihy, určení cílové skupiny, definování účelu a cíle knihy a rozhodnutí o celkovém stylu. Bylo pro mě důležité mít jasnou představu o tom, jak bude kniha vypadat a co bude čtenářům sdělovat svou formou.

3. Návrh struktury a layoutu knihy

Návrh zahrnoval plánování struktury a layoutu knihy, včetně rozmístění textu a ilustrací. Chtěla jsem vytvořit experimentální rozvržení a zároveň zachovat snadnou čitelnost textu, zajistit, aby moje struktura a rozvržení posilovaly celkové vyznění knihy. V této fázi jsem se také rozhodovala ohledně typografie (výběr písma, volba řezu a velikosti pro sazbu textu). Rozhodla jsem se také, na co se kniha zaměří, co chci zdůraznit a jak spolu budou ilustrace a text komunikovat.

4. Ilustrace

Na základě konceptu jsem vytvořila kombinovanou technikou experimentální abstraktní ilustrace, které vyjadřují emoce lyrické postavy. Inspirovala jsem se klasickými impresionistickými obrazy a chtěla jsem na základě podobné hry barvy a světla vytvořit současný styl ilustrace. V této fázi jsem si hodně hrála s materiály a technikami: skenovala jsem, kreslila, fotografovala, používala 3D a pak všechny materiály kombinovala pomocí grafických editorů. Kombinovaná technika mi pomohla lépe vyjádřit emoce knihy a generovat unikátní charakter její obrazové části.

5. Produkce

Poslední fází byla příprava knihy k tisku a její výroba. Ta zahrnovala kontrolu textu, barevné korekce, výběr materiálů a typu vazby, zkoumání zkušebních nátisků, export souborů pro tisk podle specifikací zvolené tiskárny. Tisk a vazbu zhotovila pražská tiskárna „Voala“.

POPIS DÍLA

1. Koncepce

Dílo se skládá z mozaikových prvků, útržkovitých fragmentů; jako by bylo utkáno z jedinečných barev, zvuků, myšlenek a nálad. Pomocí silných kontrastů kniha zprostředkovává dualitu osobnosti lyrického hrdiny. Jde o pokus o vizuální zprostředkování pocitu, kdy jednotlivé myšlenky se slévají v jeden neoddělitelný hrdinův prožitek.

Aby se čtenář do knihy více ponořil, zvýraznila jsem otázky, které autor směřuje sám k sobě kontrastní velikostí písma, což navozuje pocit zmatku a hledání pravdy. Rozhodla jsem se částečně použít ukrajinštinu na začátku a na konci knihy, abych posílila spojení s ukrajinskou kulturou a podpořila tak celý koncept.

Velkou roli ve vnímání knihy sehrálo to, že jsem ji rozdělila na tři strukturální části, které jsou odlišeny barvou pozadí: deprese—šed', zotavení a odpočinek—bílá, hněv—černá.

2. Typografie

Nejobtížnější a nejdůležitější částí tvorby podoby knihy bylo typografické hledání a experimentování. Chtěla jsem zvolit takové písmo, které by zároveň odkazovalo na psací stroj a zároveň svou formou vyjadřovalo protest. Bylo důležité najít jednu rodinu písma, která by byla vhodná jak pro základní text, tak pro zvýrazněné velké nápisy.

Koncepce designu vycházela z řečnických otázek, kterých je v románu více než dvacet. Abych ještě více nekomplikovala knihu, která už tak má mnoho vizuálních a strukturálních prvků, rozhodla jsem se, že některé otázky budou podléhat jednomu systému, jednotnému a se stejnými odstupy jako základní text. Nejkřiklavější a podle mého názoru nejdůležitější otázky jsem zvýraznila zvlášť a vytvořila tak výrazné typografické kompozice. Pro tyto kompozice jsem se inspirovala tvorbou Nevilla Brodyho.

3. Ilustrace

S ilustrační částí jsem experimentovala nejvíce, je to moje volná a smyslová interpretace díla, která si bere inspiraci ze zvuků přírody, hry barev a světla. Jsem přesvědčena, že tento experimentální styl a smíšená média

zprostředkovávají náladu knihy lépe, než by to dokázal například negativnější a realističtější styl.

3. Obálka a předsádka

Na obálku jsem použila tlustou černou lepenku, abych zdůraznila tíhu deprese a událostí, které drtí duši lyrického hrdiny. Na lepenku jsem také umístila světlou a impresionistickou ilustraci, která má vyjádřit kontrast příběhu. Název knihy je na obálce rozdělen na dvě části a umístěn v rozích, tato typografická kompozice symbolizuje pauzu (intermezzo). Předsádka je na začátku knihy černá a na konci bílá, což symbolizuje změnu autorova morálního stavu.

4. Celkový vzhled knihy

Aby všechny vizuální prvky knihy byly vnímány jako celek a podporovaly myšlenku knihy, musela jsem je hodně zjednodušit a sjednotit. Takto široká škála barev v ilustracích mi dávala velký prostor pro kreativitu, ale zároveň byla náročná na práci. Snažila jsem se udržet typografii co nejjednodušší, aby akcenty, které jsem chtěla umístit, vyvolávaly více emocí a vytvářely větší kontrast. Velkou roli ve vnímání knihy hraje pocit animace po jednotlivých snímcích při listování knihou. K tomu slouží postupně se měnící kompozice a ostré kontrasty, které podporují dramatičnost. Můj koncept podporuje i materiál a typ vazby—otevřený hřbet zdůrazňuje zranitelnost a nejistotu duše hlavního hrdiny a strukturální materiál dodává knize na intimitě a hmatovém zážitku.

PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Domnívám se, že moje práce má kulturní hodnotu v tom, že zpřístupňuje ukrajinského autora české veřejnosti. Z hlediska přínosu pro mou specializaci jde o pokračování tvorby tištěných publikací v době, kdy vše přechází do digitální podoby. Vážím si toho, že ilustrace vznikaly ručně v době, kdy už existuje tolik nástrojů založených na umělé inteligenci.

Myslím si, že každá autorská kniha vyvolává otázku, co je to dnes kniha, jak daleko se lze vzdálit od tradic a jaké formální náležitosti by měly být zachovány, aby se ještě mohla nazývat knihou.

Moje tvůrčí práce je primárně koncipována jako experiment a pokus o vytvoření uměleckého díla, které je nezávislé a nekomerční, a které je pod mým plným vlivem a rozhodnutím. Považuji ji za přínosnou zejména pro svůj vlastní tvůrčí vývoj, pro hledání nových vyjadřovacích forem a rozvoj vizuálního jazyka.

TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

1. Papír a lepenka

Munken Print White, 150 g/m²

Munken Print White, 300 g/m²

Černá kaširovaná lepenka 4mm

2. Vazba

Otevřený hřbet

Černá niť

Černá a bílá předsádka

3. Typ tisku

Digitální tisk

4. Písmo

Neue Machina Plain Light

Neue Machina Inktrap Extrabold

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- 1.** BLAŽEK, Filip. Typokniha: průvodce tvorbou tiskovin. 2. vydání. V Praze: UMPRUM, 2022. ISBN 978-80-88308-70-6.
- 2.** PLEŠTILOVÁ, Anna a Lucie ROHANOVÁ. Na konci byla kniha. [Praha]: Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, 2020. Post Scriptum (UMPRUM). ISBN 978-80-88308-15-7.
- 3.** BERANOVÁ, Lucie. Ruční knižní vazby. Praha: Grada Publishing, 2020. ISBN 978-80-271-2199-1.
- 4.** BLAŽEJ, Bohuslav. Grafická úprava tiskovin: pro 4. ročník Střední průmyslové školy grafické (studijní obor polygrafie). Praha: SPN, 1990. Učebnice pro střední školy.
- 5.** SAMARA, Timothy. Grafický design: základní pravidla a způsoby jejich porušování. Druhé vydání aktualizované a rozšířené. Přeložil Patricie RŮŽIČKOVÁ. V Praze: Slovart, 2016. ISBN 978-80-7529-046-5.
- 6.** <https://drawpaintacademy.com/color-schemes/>
- 7.** https://is.muni.cz/th/vy54x/bakalarska_prace_Monika_Kryslova.pdf
- 8.** <https://www.databaze-prekladu.cz/preklad/000043606>
- 9.** <https://sbirkysk.nkp.cz/index.php?page=sbirky&id=33>

RESUMÉ

My book is an attempt to summarize my previous practice and knowledge, to continue the search for my own visual language and ways of self expression. It was also important to include the Ukrainian context and introduce my favorite writer to the audience.

I aim to convey the idea of the novel as sincere and emotionally as possible by playing with typography, images, color, book structure, and materials.

The work consists of mosaic elements, fragmentary fragments; as if woven from unique colours, sounds, thoughts and moods. To make the reader more immersed in the book, I have highlighted the questions the author directs to himself with a contrasting font size, which evokes a sense of confusion and a search for truth.

A big part of my perception of the book was that I divided it into three structural parts, distinguished by the colour of the background: depression—grey, recovery and rest—white, anger—black.

I tried to recreate poetry and protest in one book, based on great contrasts, and emotional experiences and dissonances (horrors of historical events and human suffering—the beauty of nature and the pleasure of peace).

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 01	_____	Inspirace pro typografii, Neville Brody
Příloha 02	_____	Inspirace pro ilustrace
Příloha 03	_____	Skenování materiálů pro ilustrace
Příloha 04	_____	Skenování materiálů pro ilustrace
Příloha 05	_____	Skenování materiálů pro ilustrace
Příloha 06	_____	Hledání písma a zrcadla sazby
Příloha 07	_____	Hledání typografických kompozic
Příloha 08	_____	Vyrobená kniha: vazba
Příloha 09	_____	Vyrobená kniha: obálka
Příloha 10	_____	Vyrobená kniha: ilustrace
Příloha 11	_____	Vyrobená kniha: ilustrace
Příloha 12	_____	Vyrobená kniha: základní sazba
Příloha 13	_____	Vyrobená kniha: zvýrazněné dvoustránky
Příloha 14	_____	Vyrobená kniha: zvýrazněné dvoustránky

RAF'S SI-MO-NS: YEARS

BY KELLY VANDERPERRE

My

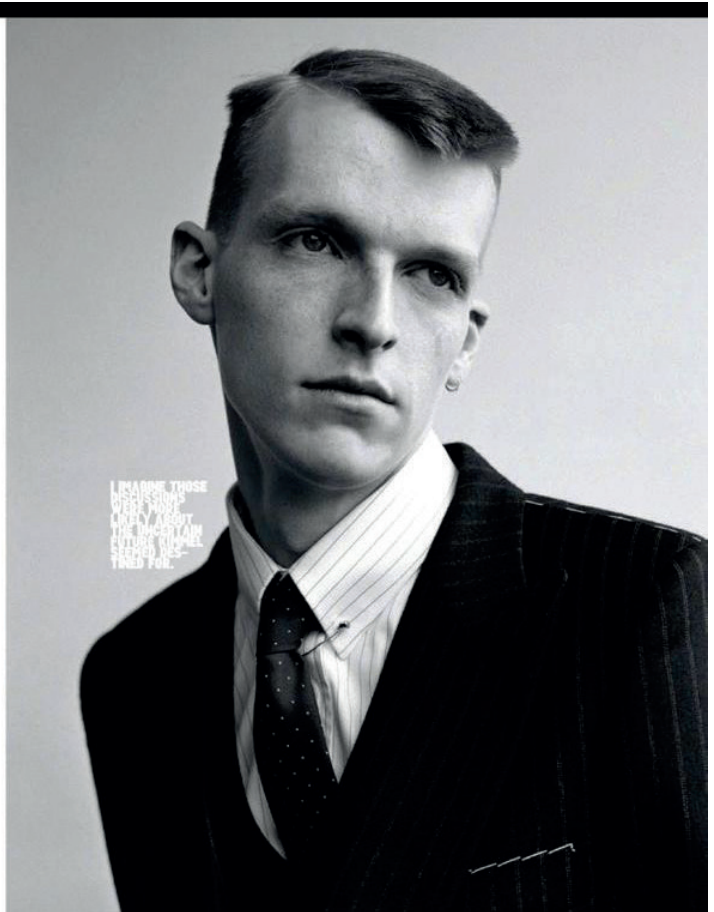
come my nullam herit aliqui
lo tot con blandit venit
vbi nullamlibet, consequat
atetur ing ex eugae tat,
vullam lris ex ex esero diam
eius sim entrod i nleclit
lancore ea ad magna con
er ligas augae mod
Re te essi lei, cortin venin zarrt aile con eads nullam doleni
et ad dolore digni vendro do exercin exocclisi eadit ex ecclit
erclitqua rnam nulpupat adione quamet nalsistemodo duiat.
Uptatie ent ipaum velessi et, con ulputat volehsh eritueet
wist.

Commod entid do consequate tie doker sim nullamnetae min
ute feagait amet, vulput lascipisi dolorem zarrt nos noose tat
wis augury incille tat lutal acio core nincipuscip er samton-
dione nincipit ad mirihb esto odianet alitit nonum velipuat
wist blan veniam. Ut wist doker incilla ortincol digna con hendre
mod magna commodo con eros esta dokerie mang ex ent,
summy viltb er ing erit in vendroo corpe il linc de eugait la
fegiam lris ad dolupat. Dulp erit, quam, quis nullam zarrt
wista alscip enim vent nismoloreet vel dolerit vel ulputatet
presento od te vel ulputat.

Ed tionum zarrt augae elestrud modolessed te madipis
modoluit. Ut accum lris present aliquat, quate venilh
erosin voluer aliquat latemto ero diam, vulgite atarero alit
aruror ostrat magna feu faccumandre dipum dipicin vestrre



I
M
A
G
E
T
H
O
S
E
W
H
O
A
R
E
T
H
E
M
O
S
T
T
I
M
E
D
P
O
L
I
T
I
C
I
A
N
S
T
H
E
R
E
F
O
R
E



I
M
A
G
E
T
H
O
S
E
W
H
O
A
R
E
T
H
E
M
O
S
T
T
I
M
E
D
P
O
L
I
T
I
C
I
A
N
S
T
H
E
R
E
F
O
R
E

JUDY, THE GOOD JUDY! THE PERSONA OF JUDY BLAME

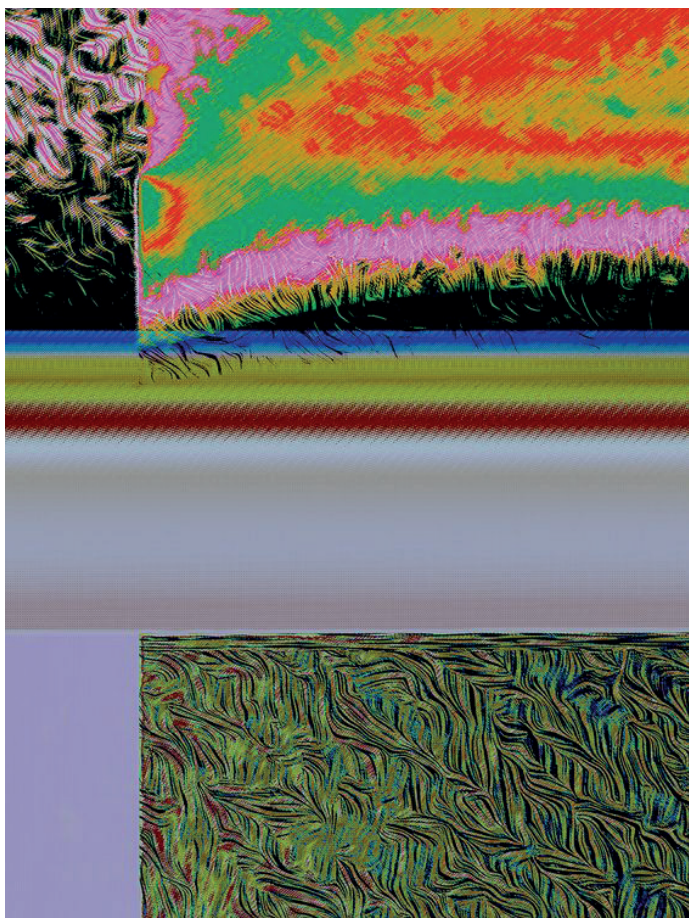
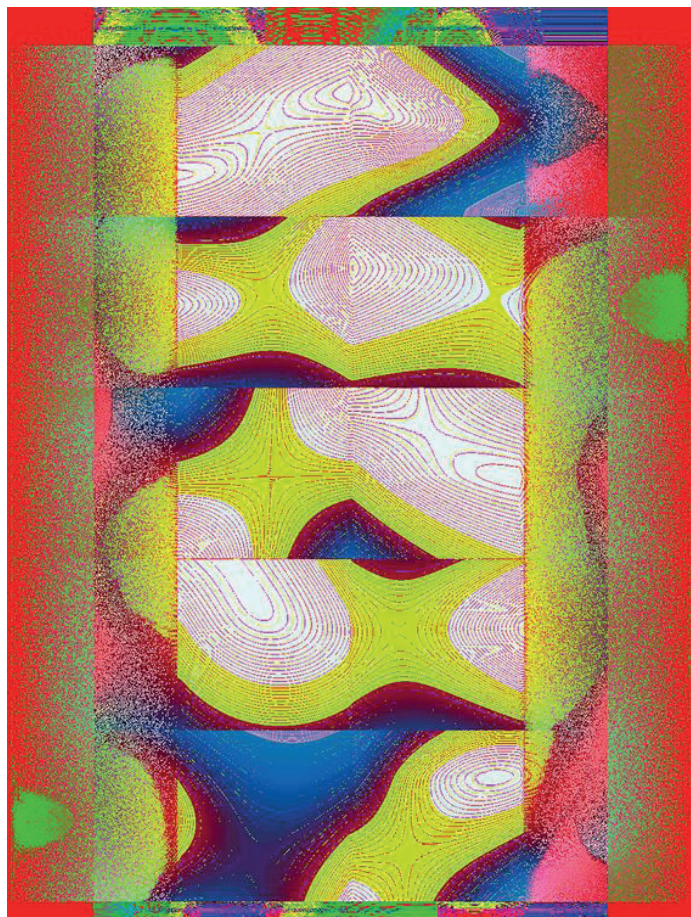
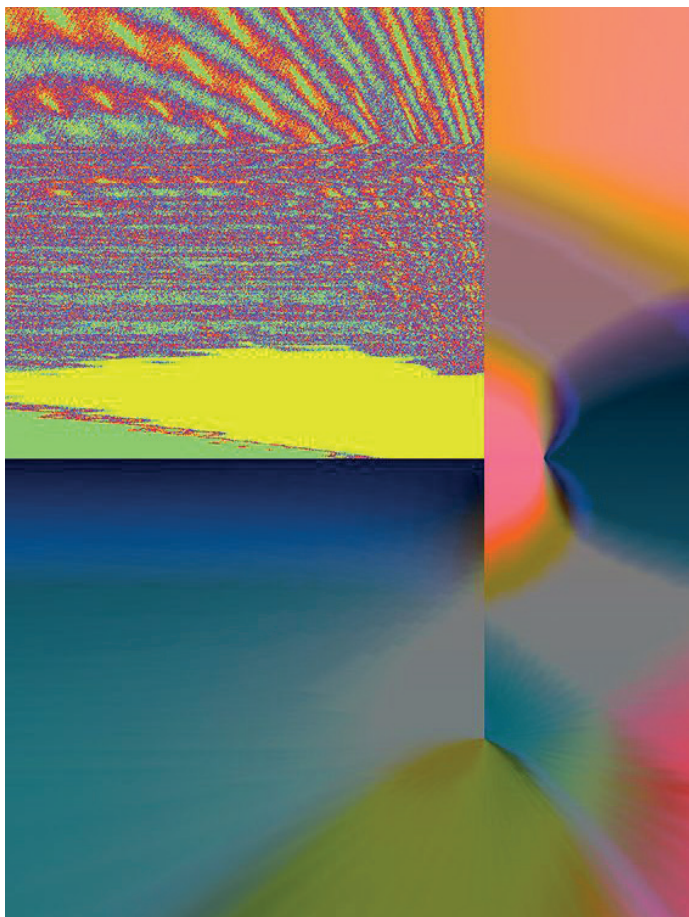
BY JUERGEN TELLEN

WORDS BY GO-ANN FURNESS



Přiloha 01

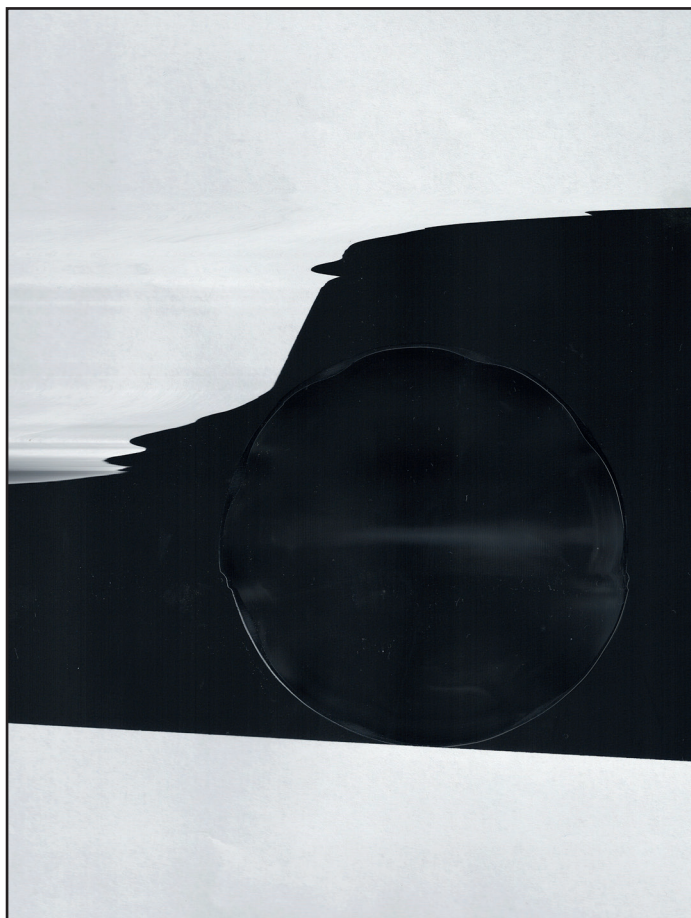
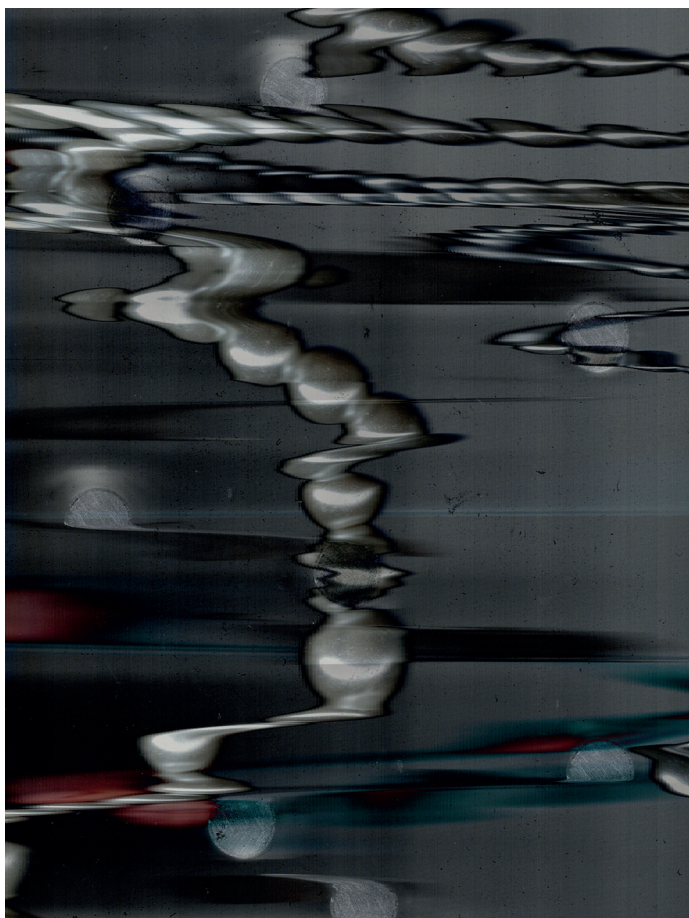
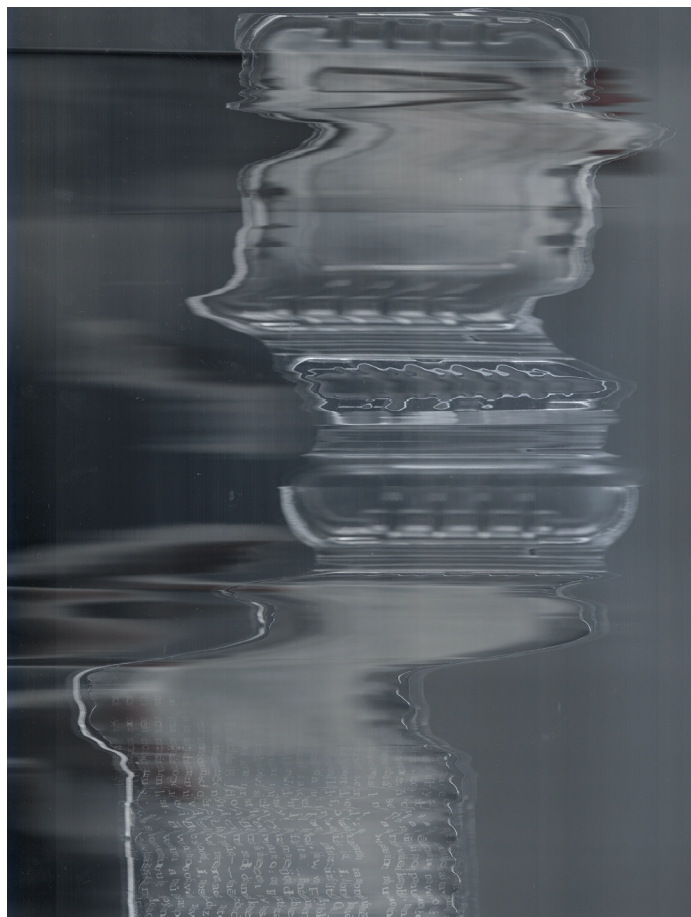
Inspirace pro typografii, Neville Brody



Příloha 02

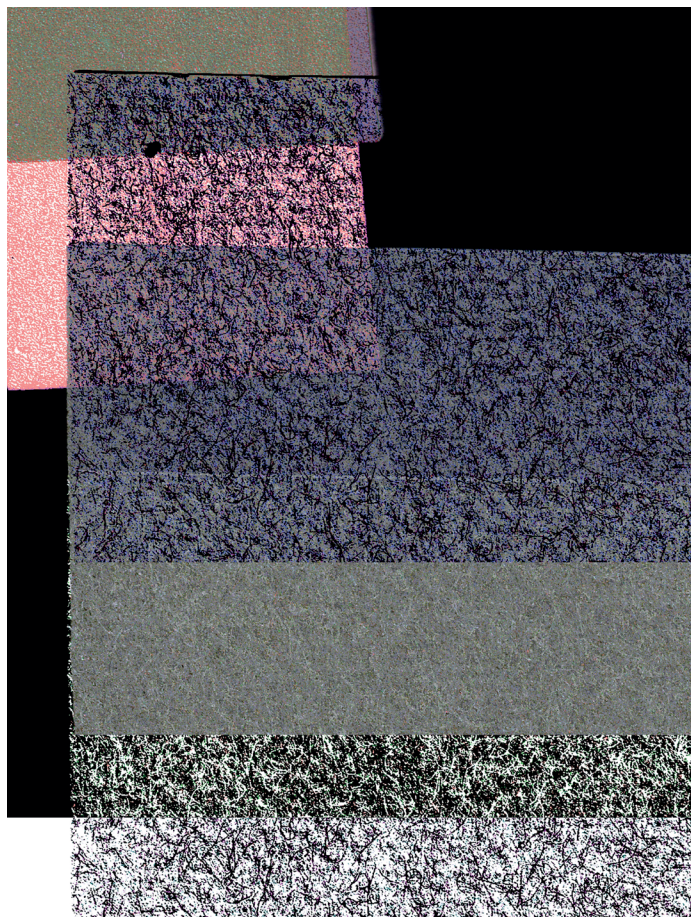
Inspirace pro ilustrace

Zdroj: Arena, Pinterest



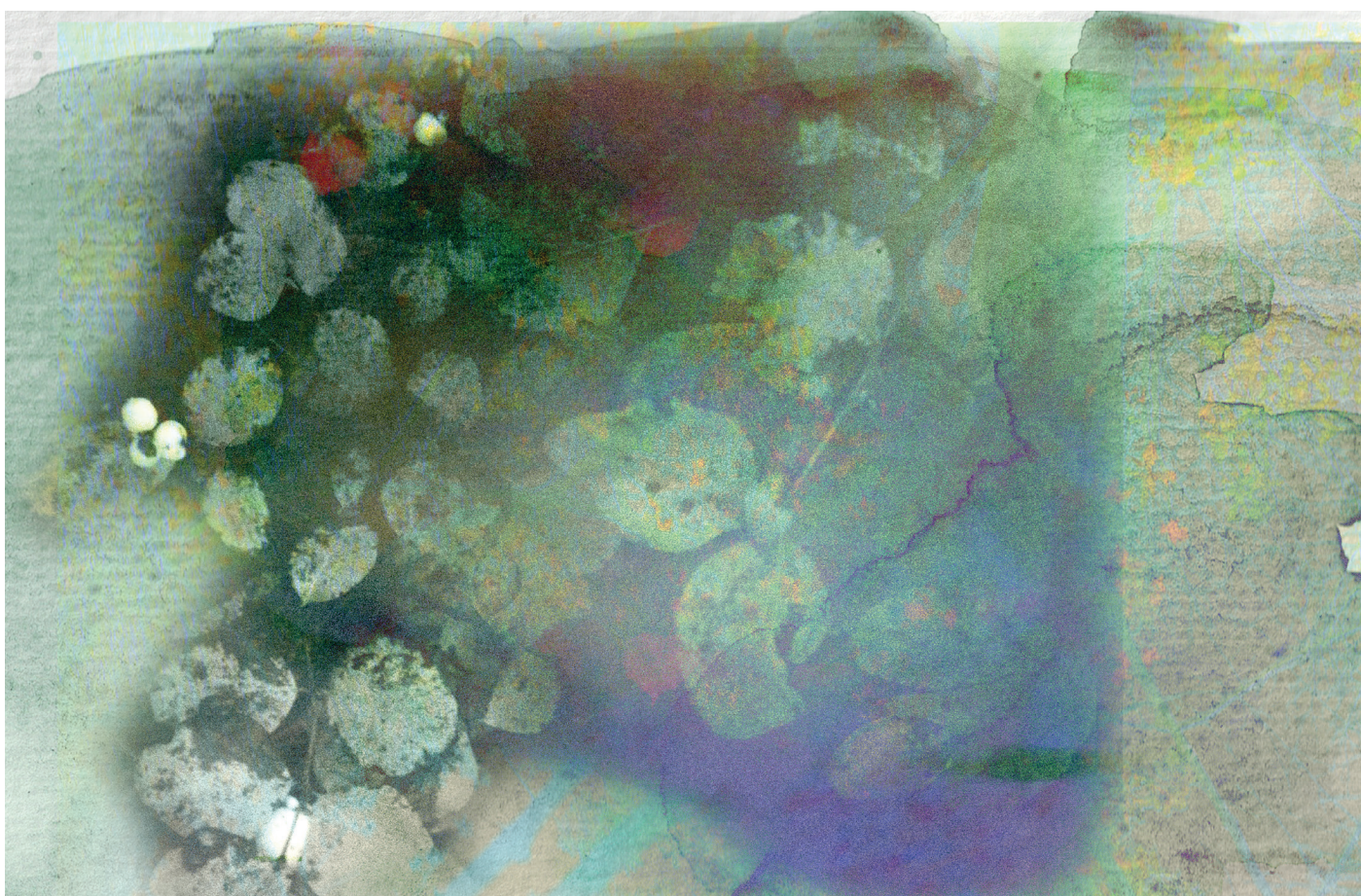
Příloha 03

Skenování materiálů pro ilustrace



Příloha 04

Skenování materiálů pro ilustrace



Příloha 05

Skenování materiálů pro ilustrace

Má únava

Aha, lidské hoře, i ty mne lovíš? A já neprchám?

Co to? Odkud to?

Co z toho máš
mne!

Město po mně zase vztáhlo svou
železnou ruku. Až na zelené nivy.
Pokorně jsem se dal zajmout. A za-
tím co se železo třásla a řinčelo,
ještě jednou, naposled, jsem do sebe
vdechoval kříd roviny, mdravou dířmo-
tu vzdálených prostorů. Sbohem, nivy.
Valte si svůj šum na slunce po-
zelených hřbetech. Snad se bude
někomu líbit, jako se líbil mně.

I ty, žežulko s vršku brázy. Také tys
naladila struny mé duše. Byly slabé,
potrhané pod údery hrubých prstů,
ale teď se znovu naplnily. Slyšíte? Teď
dokonce brnkly... Sbohem. Jdu mezi lidi.

Povídej, povídej...
Chodíš mezi lidmi jako mezi vlky. Jed-
noho se sřez. Všude jsou nastražené
uši. Všude jsou vztážené ruce. Chudý
chudému staneju košili s platu,
soused sousedovi, otec synovi,
Mezi lidmi je jako mezi vlky.

Lidi sřezej svými, bída, hofelka a oni
požrání v své zaostalosti jeden dru-
hého.
**Jak to, že
nám ještě
svítí slunce a
nezasne? Jak
můžeme žít?**
Povídej, povídej. Rozpal hněvem
nebeskou báň. Pokryj ji mračny svého

pho š, mne ičíš?

Chceš být mým páněm, chceš si mne
vzít... mé ruce, můj rozum, mou vůli
i mé srdce... Chceš mne vysázt, přeč-
i mě mou krev, jako upír. A ty to děláš. Já
nežiji tak, jak bych chtěl, ale jak ty mi
poručíš ve svých nesčíslných třebař
v nekonečných musis.

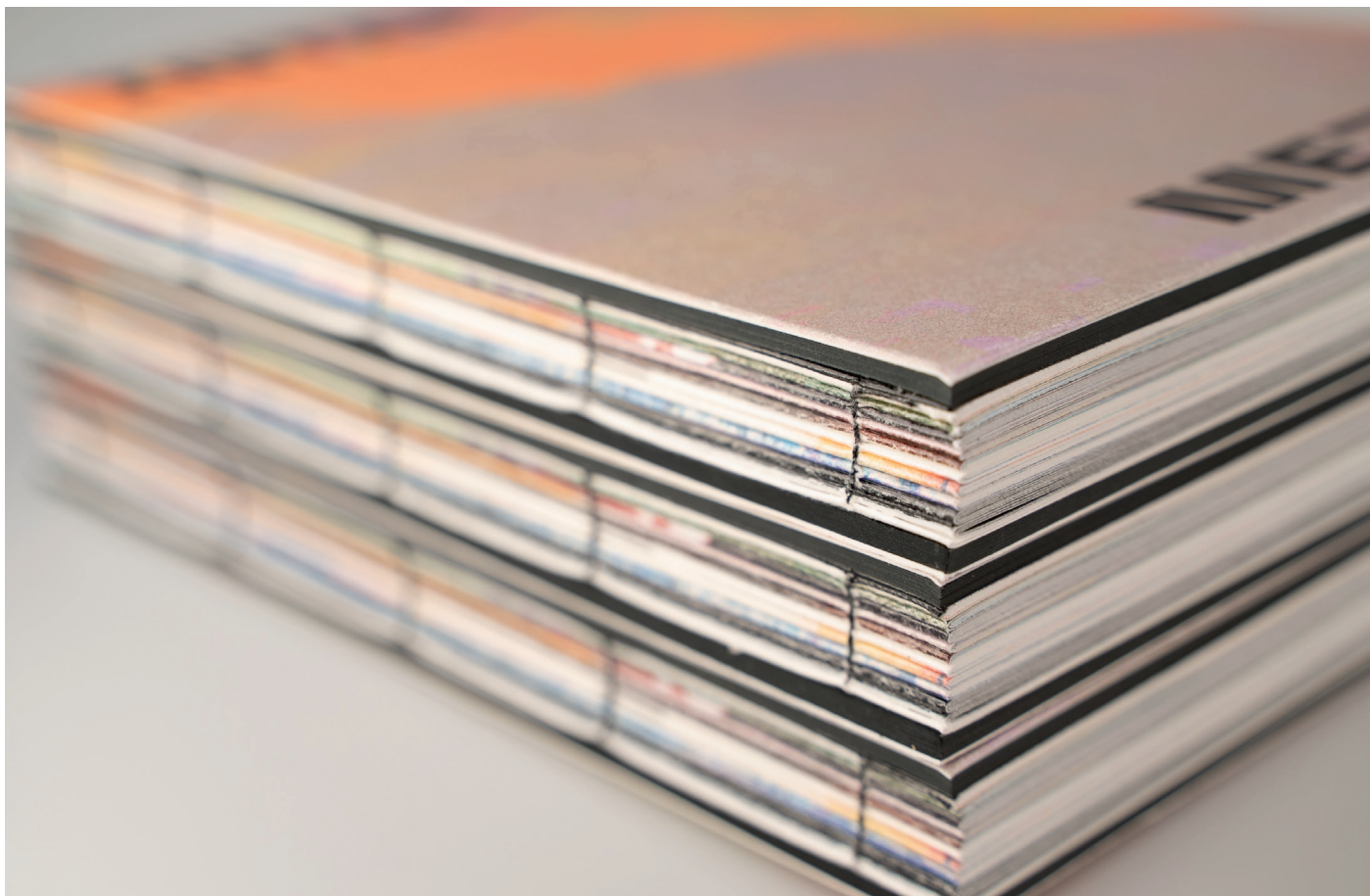
Unavil jsem se. Unavil mě lidé. Zpro-
vilo se mi být zájezdní hospodou, kde
se věčně potloukají tato stvoření, křiči,
pobíhají sem tam a dělájí nepořádek.
Otevřít okna! Provětrat obydlí! Vyhodit
zároveň se smetím i ty, co smetl dělájí.
Necht' do světnice vejde čistota a pokoj.

Jsem je mnohdy čekal! A když přicházel
ten nádherný bratr smi m a pojmal mě do
své náručí - lidé i tam číhali na mne.
Splétali svou existenci s mou v podivnou
síť, snažili se zalet m uši a i mé srdce tím,
čím sami byli přeplnění... Pochylni jen,
poslyši!

únava

Моя
утом

Příloha 06
Hledání písma a zrcadla sazby



Příloha 08

Vyrobená kniha: vazba



Příloha 09

Vyrobená kniha: obálka



Příloha 10

Vyrobená kniha: ilustrace



Příloha 11

Vyrobená kniha: ilustrace

Což já vím... Což mohu být přesvědčen, že se nepootevřou dveře... jen tak trochu, s lehkým skřípem, a z neznámého šera, tak hlubokého a nekonečného, nezačnou vycházet lidé... všichni ti, kteří skládali do mého srdce jako do vlastní skrýše své naděje, hněv a trampoty nebo krvavou krutost zvířete. Všichni ti, od nichž se nemohu odloučit, kteří mne unavili... Co je divného v tom, přijdu-li ještě jednou... Hle, už je vidím. Ba, ba! Jaká je vás spousta... To jste vy, z nichž vyprchala krev maličkou dírkou po kuli z vojenské pušky, a to jste vy... suché preparáty: zabalili vás do bílých popravčích roušek, houkali na provazech ve vzduchu a potom vás skládali do špatně přikrytých jam, odkud vás vyhrabovali psi... Díváte se na mne s výčítkou – a máte pravdu. Víte, jednou jsem četl, jak vás pověsili dvanáct... Dvanáct... a zív jsem si. A po druhé zprávu o řadě bílých popravčích roušek jsem zajel dozrálou slívou.

Vzal jsem, vězte, do prstů překrásnou šťavnatou slívu... a pocítil jsem v ústech příjemnou, sladkou chuť. Vidíte, já se ani nečervenám, moje tvář je bledá jako vaše, neboť hrůza vyssála ze mne všechnu krev. Nemám již ani krůpěje horké krve ani pro ty živé mrtvolky, mezi něž vcházíte jako krvavá strašidla. Jen jděte! Unavil jsem se. A lidé jdou. Za prvním druhý a třetí, a tak bez konce. Nepřátelé i přátelé, blízcí i cizí – všichni křičí do mého sluchu křikem svého života nebo své smrti a stále zanechávají na mé duši stopy svých podešví. Zacpu si uši, uzamknu svou duši a budu křičet: sem je vstup zakázán!

44

... Rozvírám oči a náhle vidím v oknech hlubokou oblohu a větve břízy. Kukačka kuká. Tluče kladívečkem do velkého křišťálového zvonu – ku-ku! ku-ku! a rozsévá ticho po travách... Představuji si najednou zelený dvůr, pohltit již můj pokoj – vyskakují s lůžka a volám oknem na kukačku: ku-ku... ku-ku... Dobrý den!...

Ach, jak je tu všeho ohromné množství: oblohu, slunce i veselé zeleně.

Běžím na dvůr. A tam řinčí železné řetězy a zběsile štěkají psi. Velicí, bílí ovčáčtí psi, jako medvědi, poskakují na zadních tlapách a natřásá se na nich dlouhá chundelatá srst. Přicházím blíže. Nu, copak ty pse... jak ti říkají? Nu, třeba Overko... Neslyší, nevidí. Poskakují červeně oči, poskakuje široké čelo i bílé chlupaté nohavice. Trhá se a nemůže vyskočit zuby vybrojený vztek z hluboké tlamy a jen potřásá kopíci srsti. Nu, copak, Overko? Proč hoří tvé červené oči a utápějí v ohni zároveň strach i nenávisť? Nejsem ti nepřitelem a nebojím se tě. Můžeš nanejuvš vytrhnout kousek mého těla nebo zkrvavit mě lůtko... Nu, buď zticha, pse, buď zticha. Ano, chápu, řetěz... Možná, že se na něj zlobíš víc než na mne. To pro něj musí tvé přední tlamy lapat vzduch, to on ti dusí hrdlo a vhání do něho zpět tvou ohnivou zlobu. Počkej jen trochu. Za chvíli budeš na svobodě. A čím se mi pak odměníš? Nu, stůj klidně, netrhej sebou, než tě vyprostím z řetězu... a teď hajdu. Kampak, kam? Chacha! Je to ale hloupé psisko. Oči zavřelo, hlavu na stranu,

45

Mé dny plynou teď ve stepi a v dolině nalité zeleným obilím. Nekonečné pěšinky, skryté, intimní, jakoby pro použití jen nejbližším, vodí mne po nivách a nívy valí a valí zelené vlny a stříkají jimi až na obzor. Mám nyní zvláštní svět, je jako škeble perlorodky: stulily se k sobě svými okraji dvě poloviny – jedna zelená, druhá blankytná – a uzamkly v sobě slunce jako perlu. A já tam chodím a hledám klid. Kráčím. Neustále mne v letu provází obláček drobounkých mušek. Mohu si myslet, že jsem planeta, která se valí zároveň se svými satelity. Vidím, jak modrou oblohu rozřezala ve dvě černá, mávající křídla vrány. A právě tím je obloha ještě modřejší a křídla ještě černější.

Na obloze slunce – uprostřed niv jsem já. A pak už nikdo. Jdu. Hladím rukou sobolí srst ječmenů, hedvábí klasnaté vlny. Vitr mi naráží do uší úryvky zvuků, přerývaný šum. Je tak horoucí, tak netrpělivý, že od něho až kypí stříbrné laty ovsů. Jdu dále – kypí. Tíše jako modrá řeka plyne len. Tak tíše, klidně, v zelených březích, že člověk dostává chuť sednout si do člunu a plout. A tam se sklání ječmen a tká... tká z jemných osin zelený závoj. Jdu dále. Stále tká. Vlní se závoj. Cestičky se vlnou jako hadí mezi žitem, oko je nevidí, noha je nachází sama. Chrpy se dívají do oblohy. Chtěly být jako obloha a také se jí staly. Ted žito vystřídala pšenice. Tvrdý klas bez osin tluče po rukou a stéblo se plete pod nohy. Jdu dále – stále pšenice a pšenice. Kdy to bude mít konec?... Běží za větrem jako smečka lišek a blyští se na slunci vlnivě hřbety.

54

Já stále kráčím, samotný na zemi jako slunce na obloze, a je mi tak dobře, protože mezi nás nepadá stín kohosi třetího. Příboj klasnatého moře se valí přese mne někam do prázdna prostoru.

Konečně se zastavuji. Zadržuje mne bílá pěna pohanek, voňavá, lehká, jakoby ušlehaná křídly včel. Rovnou pod nohy si lehla zpívající harfa a zvučí všemi strunami. Stojím a poslouchám.

Mám uši plné té divné mluvy polí, toho hedvábného šelestu, toho neustálého toku přesypání zrna. Mám plné oči slunečního jasu, neboť každé stéblo přijímá od slunce a zpět vrací záblesk, jenž se v něm odrazil.

Pojednou všechno hasne, zmírá. Otřásám se.

55

Příloha 12

Vyrobená kniha: základní sazba

Deset tmavých pokojů, nalitých až po strop šerem. Jsou kolem dokola mého pokoje. Zavírám dveře, jako bych se bál, že světlo lampy všechno vyteče spárami. Osaměl jsem. Kolem dokola není živé duše. Je ticho a liduprázdno, a přece něco cítím tam, za stěnami svého pokoje.

Znepokojuje mne to.

38

CO
JE
TO
TAM

V tom z
navštív
Bůh tak
větrně n

„Pět hlav
nesebra

Povídej,

Lidé si
někdo s
se nest
týden h

„Jednou

Povídej,

Jak přij
dostaví
křívda,
se řící
čení a t
kousek

„Nejbliž

Povídej,

108

JAK
MŮŽEME
ŽÍT

Příloha 13

Vyrobená kniha: zvýrazněně dvoustránky



Příloha 14

Vyrobená kniha: zvýrazněně dvoustránky